

Rozsudek Lidového soudu v Opavě ze dne 9. 10. 1958, sp. zn. T 278/58

Číslo: 15/1959

Právní věta:

Záměrné prodlužování pracovní neschopnosti v úmyslu vylákat neoprávněné nemocenské dávky je trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 245 odst. 1 písm. c) tr. zák. Jestliže pachatel takové pracovní neschopnosti využívá, aby za nepřiměřené vysoké odměny provozoval neoprávněnou činnost, živí se nekalým způsobem a vyhýbá se poctivé práci a jde tedy o souběh s trestným činem příživnictví podle § 188a tr. zák.

Soud: Lidový soud v Opavě

Datum rozhodnutí: 09.10.1958

Spisová značka: T 278/58

Číslo rozhodnutí: 15

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Národní pojištění, Odpovědnost trestní, Posouzení právní, Příživnictví, Rozkrádání a poškozování majetku v socialistickém vlastnictví, Souběh, Vydělečně

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Lidový soud v Opavě rozsudkem ze dne 9. října 1958 čj. T 278/58-133 uznal obžalovaného vinným trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 245 odst. 1 písm. c), odst. 2 písm. a) tr. zák. a trestným činem příživnictví podle § 188a tr. zák. a podle § 245 odst. 2 tr. zák. se zřetelem na § 22 odst. 1 tr. zák. odsoudil obžalovaného k úhrnnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 6 roků, podle § 47 tr. zák. k propadnutí celého jmění, podle §§ 43 a 44 tr. zák. ke ztrátě čestných práv občanských a to práva volebního po dobu 3 roků po odpykání nebo prominutí trestu odnětí svobody a podle § 51 odst. 1 tr. zák. k zákazu řízení motorových vozidel na dobu 5 roků. Trestných činů se obžalovaný dopustil tím, že jako bývalý soukromý podnikatel – autodopravce – později zaměstnán jako řidič v n. p. – v době od 1. 10. 1957 do 19. 6. 1958 v Opavě záměrně prodlužoval svoji pracovní neschopnost tím, že v době nemoci nedodržel léčebný režim, provozoval soukromě automobilovou dopravu a vylákal na nemocenských dávkách od svého zaměstnavatele n. p. Baraba, nyní Ingstav, nejméně 13,169,70 Kčs a v době od 21. 5. 1957 do 22. 10. 1957 a od 3. 12. 1957 do 19. 6. 1958 v Opavě provozoval neoprávněně soukromou osobní autodopravu, vyhýbaje se tak řádnému zaměstnání, požadoval dopravné nepřiměřeně vysoké a navíc v restauraci na účet dopravovaných osob si objednal jídla a nápoje.

Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 29. listopadu 1958 odvolání obžalovaného zamítl, neboť zjistil, že lidový soud v žádném směru nepochybil.

Odůvodnění:

Obžalovaný pochází z rodiny autodopravce a zemědělce, který od roku 1936 až do roku 1948 provozoval v Opavě „speditérskou“ živnost. V r. 1947 byl trestán pro § 312 tr. zák. z r. 1852 podmíněným trestem a v roce 1949 pro přestupek podílnictví nepodmíněným trestem odnětí svobody na 10 dnů. Rozsudkem státního soudu v Brně ze dne 5. 9. 1950 byl potrestán pro trestný čin neoznámení trestného činu podle § 35 odst. 1, 2 zák. č. 231/1948 Sb. trestem odnětí svobody na 4 roky, peněžitým trestem 10.000 Kčs a ztrátou čestných práv občanských na dobu tří let. Po odpykání trestu začal obžalovaný pracovat jako řidič osobního auta v národním podniku Vodotechna, později Baraba a nyní Ingstav v Podhradí a to až do svého zatčení.

Dne 15. března 1957 byl obžalovaný svým obvodním lékařem v Opavě uznán práce neschopným s diagnosou chronický katar průdušek komplikovaný astmatismem a stavy dušnosti. Jeho zdravotní stav komplikoval zánět vedlejší dutiny nosní a celková otylost. Přesto, že byl od 15. března 1957 práce neschopným a měl se léčit, začal od 21. 5. 1957 vysedávat denně v hostinci a získával si náhodné zákazníky, jímž poskytoval službu drožkáře. Podle výpovědí lékařů znalců s přihlédnutím k celkovému zdravotnímu stavu obžalovaného, trvala by pracovní neschopnost po dobu tří až čtyř měsíců za předpokladu, že by obžalovaný dodržoval předpisy lékařů o zákazu pobytu v prašném prostředí a kdyby se střežil nachlazení. Poněvadž obžalovaný od 21. 5. 1957 začal autem své manželky provozovat soukromou taxikářskou službu, musil si být vědom toho, že pobytem v zakouřených hostincích a nočními jízdami si svoji zdravotní neschopnost prodlužuje. Toto prodloužení zavinilo poté pracovní neschopnost až do 19. 6. 1958. Soud proto počítá, že obžalovaný započal s trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví, spočívajícím v neoprávněné pobírání dávek nemocenského pojištění až v říjnu 1957, ježto podle posudku znalců lékařů, s nímž se soud ztotožňuje, mohl být vyléčen za 4 měsíce, tj. 21. 9. 1957. Pobíral proto neoprávněně dávky v nemoci od října 1957 a to 1.310,80 Kčs, za listopad 1.262,30 Kčs, za prosinec 1.262,30 Kčs, za leden 3 073 Kčs, za únor 2.500,10 Kčs, za březen 900 Kčs, za duben 1.030 Kčs, za květen 1.687 Kčs a za červen do 2+. 6. 1958 1.125 Kčs. Celkem získal tak obžalovaný částku 14.169,70 Kčs. Ve výpočtu shora uvedeném obdržel obžalovaný v měsíci lednu a únoru 1958 doplatky k nemocenským dávkám, které obdržel během roku 1957. Obžalovaný totiž při počátku pracovní neschopnosti nepředložil komisi národního pojištění řádný doklad o délce svého zaměstnání a proto mu bylo z počátku vypláceno nemocenské v nejnižší sazbě. Když v prosinci 1957 žádaný doklad předložil, obdržel v následujících dvou měsících doplatky. Přesnou výši těchto doplateků podle jednotlivých měsíců nemohl soud z prohlášení informovaného zástupce národního podniku svědka V. zjistit, má však za to, že doplatky za měsíce březen až září nepřesahují rozhodně částku 1.000 Kčs. Má proto soud za to, že škoda způsobená obžalovaným činí nejméně částku 13.169,70 Kčs.

Obžalovaný provozoval po 27. 5. 1957 s výjimkou období, kdy mu byl odebrán řidičský průkaz, živnost taxikáře, vozil pravidelně náhodné hosty z restaurací domů, případně podnikal jízdy také pro některé podniky socialistického sektoru. Při vyúčtování jízdného požadoval ve většině případů přemrštěné sumy, na účet cestujících si poroučel večeře, čokoládu, případně hostil hudebníky. Vyhýbal se řádnému pracovnímu zapojení, máje dostatečně vysoké nemocenské dávky, žil z výtěžků taxikářské živnosti a nemocenských dávek. Aby mu nemocenské dávky zůstaly zachovány, neoznámil obžalovaný dne 8. 2. 1958, když byl znovu uznán závodním lékařem práce neschopný, že na stejnou nemoc byl až do 2. 2. 1958 léčen, čímž se stalo, že pobíral nemocenské dávky po dobu 15 měsíců, tedy po dobu delší než 1 rok.

Ve své obhajobě tvrdí obžalovaný, že byl skutečně nemocen, že po uznání pracovní neschopnosti se celou dobu léčil, že byl dvakrát hospitalizován na oddělení OÚNZ a jednou na lázeňské léčbě v

Luhačovicích. Přiznal však, že nedodržoval pokyny lékařů, zejména že býval často v hostincích a jezdil svým osobním autem i v nočních hodinách. Popíral, že by účtoval předražené ceny některým náhodným zákazníkům, nebo že by si na jejich konto objednával jídlo a pití.

Obhajoba obžalovaného byla důkazy provedenými na hlavním líčení spolehlivě vyvrácena. Lékaři potvrdili sice na hlavním líčení, že obžalovaný až na jednu výjimku pravidelně docházel k ambulantnímu léčení, že byl léčen jednak běžnými léky, jednak zahraničními léky, které si sám opatřil na jejich doporučení. Všichni lékaři však potvrdili, že obžalovanému zakazovali zdržovat se v prašném prostředí a v prostředí zakouřeném a přikazovali mu, aby se vystříhal možnosti prochladnutí, čímž mohl stav své emoci podstatně zhoršit. Lékaři sami nekontrolovali, zda obžalovaný dodržuje léčebný režim. Spoléhalo se na komisi národního pojištění při ZV ROH n. p. Baraba, případně Ingstav v Podhradí, jimž náleží kontrola, zda obžalovaný léčbu dodržuje. MUDr. R. přiznal také, že tato komise neplnila řádně svoji funkci, nescházela se a obžalovaného za celou dobu jeho 15 měsíční nemoci kontrolovala snad jen jednou. Tím se stalo, že obžalovaný svoji nemoc stále prodlužoval a byl stále práce neschopným. Totéž potvrdili také znalci lékařů, kteří uvedli, že kdyby obžalovaný dodržoval léčebný režim po své hospitalizaci v OÚNZ v Opavě dne 9. 11. 1957, trvala by pracovní neschopnost maximálně 4 týdny a kdyby dodržoval pokyny lékařů již od 15. 3. 1957, trvala by pracovní neschopnost po dobu asi 3 - 4 měsíců.

Pro výpočet způsobené škody vzal však soud v úvahu dobu nutného léčení až od 21. 5. 1957 a způsobenou škodu vyčíslil způsobem shora popsáním. Pravidelným pobíráním nemocenských dávek zajišťoval si obžalovaný trvalý zdroj svých příjmů. Jeho jednání má proto znaky výdělečnosti, neboť trvalo od října 1957 pravidelně až do června 1958.

K obhajobě obžalovaného po stránce subjektivní nutno uvést, že obžalovaný sice na oko řádně se ambulantně léčil, pokud byl hospitalizován zachovával nutný léčebný režim, na druhé straně však ve večerních hodinách, jak potvrdili četní svědci, vysedával v restauracích a vozil v nočních hodinách svědky po různých místech. Uvážíme-li soukromopodnikatelské založení obžalovaného i jeho nepřátelský postoj k lidově demokratickému zřízení republiky (byl odsouzen rozsudkem státního soudu k trestu odnětí svobody na 4 roky) nepřekvapuje, že na druhé straně zneužíval všech výhod, určených pro pracující k tomu, aby majetek v socialistickém vlastnictví zkracoval. O přímém úmyslu svědčí zejména ta skutečnost, že obžalovaný neoznámil dne 8. 2. 1958, když byl znovu uznán závodním lékařem práce neschopným, že na stejnou nemoc byl již od 2. 2. 1958 léčen. Tím se stalo, že pobíral nemocenské dávky po dobu 15 měsíců, tedy po dobu delší než 1 rok. Proto jeho jednání bylo posouzeno jako trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 245 odst. 1 písm. c) a vzhledem k výdělečnosti také podle odst. 2 písm. a) tr. zák.

Svědék M. potvrdil, že obžalovaný si za služby taxikáře od svých zákazníků nechal platit večeři a benzin. Svědci J. O. a F. M. uvedli, že obžalovaný vedle přemrštěné ceny za dopravné hostil na jejich účet také hudebníky a že z přihrádky v pohostinství si bral nejdražší čokoládu, cigára apod. Stejně svědek V. T. potvrdil, že obžalovaný si nechával platit svými zákazníky večeře, housky, šunku, čokoládu, a že na jejich účet poroučel jídlo také pro příslušníky své rodiny. Svědci V. M. a P. potvrdili, že obžalovaný podplácel vrátného v hotelu, a že mu dával úplatky za každého zákazníka a konečně svědek K. uvedl, že obžalovaný od něho za 18 km žádal 80 Kčs na hotovosti a navíc 2 kg uzeného špeku. V tomto jednání spatřuje soud nekalý způsob života a vyhýbání se poctivé práci, neboť provozoval v době nemoci, kterou si prodlužoval, autodopravu osob bez oprávnění a za přemrštěné ceny, vyhýbal se vyléčení a tím nástupu do poctivé práce. Toto jeho jednání bylo proto posouzeno jako trestný čin příživnictví podle § 188a tr. zák.

K rozsahu způsobené škody přispěla nepochybně špatná práce komise národního pojištění v národním podniku Ingstav v Podhradí, čehož obžalovaný ve svůj prospěch vzhledem k svému třídnímu původu a k nepřátelskému poměru k našemu zřízení dovedl náležitě využít. Podle zprávy o

pověsti je zřejmé, že má sklon k vyhledávání bezpracných zisků a že nežil řádným životem pracujícího člověka, i když se měl starat o manželku a dvě děti. Úhrnný trest odnětí svobody v trvání šesti roků považuje soud za nutný k jeho převýchově, když se ukázalo, že předchozí odsouzení i k delším nepodmíněným trestům odnětí svobody žádného nápravného účinku neměla. Nepodmíněný trest byl uložen proto, že výměra trestu odnětí svobody přesahuje dobu 2 roků a vzhledem k třídní příslušnosti obžalovaného, povaze a závažnosti činů spáchaných obžalovaným. Proto soud vyslovil i vedlejší trest propadnutí veškerého jmění (§ 47 tr. zák.), neboť pohnutky, jimiž byl obžalovaný veden, jsou zavrženíhodné a ztrátu práva volebního [§§ 43, 44 odst. 1 písm. a) tr. zák.], která potrvá po dobu 3 roků po odpykání trestu hlavního. Ježto páčání trestné činnosti úzce souvisí s oprávněním k řízení motorových vozidel vyslovil soud také zákaz činnosti ve smyslu § 51 odst. 1, 2 písm. a) tr. zák.